

พจนานุกรม

แผนฯ ๙

ฉบับประชาชน

ISBN
พิมพ์ครั้งที่ 1
จำนวน
ที่ปรึกษา

บรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ

ภาพการ์ตูน/ออกแบบ
จัดทำโดย

พิมพ์ที่

974 - 9545 - 00 - 1

มีนาคม ๒๕๕๖

๙๐,๐๐๐ เล่ม

จักรมณต์ ผาสุกวณิช

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สันติ บางอ้อ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จุฑามาศ บารมีชัย

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

พรพิมล วรติลก

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา

นิตยา กมลวทันนิตา

มนนิภา สังข์ศักดา

นิสวันต์ พิชญ์ดำรง

กานดา ชูเชิด

รวีวรรณ เลียดทอง

เด่นชัย ธรรมฐิติพงศ์

สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๙๖๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทร. ๐-๒๒๘๒-๔๘๔๑-๒ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๒๕๕๙, ๐-๒๒๘๑-๖๖๓๕

E-mail address : dsid@nesdb.go.th

บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด

๕/๓๗ - ๔๑ ถนนรองเมือง ซอย ๕ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

บอกกล่าว ก่อนอ่าน

แผนฯ ๙ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) ได้จัดทำขึ้นภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนไทยทุกภาคส่วนทั่วประเทศกว่า ๒๐,๐๐๐ คน ที่ได้ร่วมพลังร่วมกันระดมความคิด กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย และจัดทำรายละเอียดของแผน โดยทุกฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันให้อัญเชิญ **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ

แผนฯ ๙ จึงเป็นแผนของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งการจะนำแผนฯ ๙ ไปปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องอาศัยพลังการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทยร่วมกันแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนฯ ๙ ฉบับประชาชน ฉบับนี้ จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระ เนื้อหาของแผนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และอำนวยความสะดวกแก่คนไทยทุกภาคส่วนได้อย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สผาพัฒนา)

มีนาคม ๒๕๔๖

มีอะไร
ในเล่ม

๖-๗ “แผนชาติ”
สำคัญอย่างไร

๘-๙ จุดปรับเปลี่ยน
แนวคิดการพัฒนา

๑๒-๒๑ แผนฯ ๙
กับแนวคิดพัฒนาใหม่

- 😊 แผนฯ ๙ มาจากประชาชน
- 😊 แก่นของแผนฯ ๙
- 😊 ๕ ปี ของแผนฯ ๙ ต้องทำเรื่องใด

๗ ยุทธศาสตร์ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ๒๒-๔๗

๔๘-๕๙ นำแผนฯ ๙
ไปใช้อย่างไรให้ได้ผล

แผนภูมิสรุปแผนฯ ๙
๖๐

ช่วยบอกหน่อย
สิว่า แผนชาติ
คืออะไร

“แผนชาติ”

สำคัญอย่างไร

“แผนชาติ” หรือที่มีชื่อเรียกเต็ม ๆ ว่า **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ได้ถูกนำมาใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศนับเป็นเวลากว่า ๔๐ ปีแล้ว โดยมี**สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** หรือ “สภาพัฒน์” ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ เป็นแกนหลักในการจัดทำแผนฯ มาอย่างต่อเนื่องจวบจนทุกวันนี้

ประโยชน์ที่เราจะได้รับจากแผนชาติ คือ **รู้ว่าตลอดระยะเวลา ๕ ปีข้างหน้าของแผนแต่ละฉบับ ประเทศของเราจะมีทิศทางการพัฒนาอย่างไร และจะพัฒนาในเรื่องที่สำคัญๆ เรื่องใดบ้าง ทำให้เป็นประโยชน์ต่อเรา คือเราสามารถนำแนวทางนั้นมาวางแผนชีวิตของเราของชุมชนของเรา และองค์กรของเราให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป**

ทำไม
ช่องว่างระหว่าง
คนจน-คนรวย
ถึงห่างกันจัง

จุดปรับเปลี่ยน

แนวคิดการพัฒนา

แนวคิดการพัฒนาเดิม ตั้งแต่แผนฯ ๑ ซึ่งได้ประกาศใช้ในปี ๒๕๐๔ จนกระทั่งสิ้นสุดแผนฯ ๗ ในปี ๒๕๓๙ ได้ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเชื่อว่า การพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวสูงขึ้นจะนำมาซึ่งความร่ำรวยหรือมั่งคั่งของคนในประเทศ

แนวทางการพัฒนาตามแนวคิดดังกล่าว ก็คือ รัฐได้ลงทุนพัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในประเทศ จนก่อให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการไว้ขายภายในประเทศและส่งออกในปริมาณมาก โดยอาศัยความได้เปรียบของแรงงานราคาถูกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต

อ้อ!
เป็นอย่างนี้
นี่เอง

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของประเทศสามารถขยายตัวอยู่ในระดับสูงมาอย่างต่อเนื่อง มีบริการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมเจริญขึ้นมาก อาทิ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข มีตัวเลขรายได้

ประชาชาติที่สูงขึ้น เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ตามมา แต่กลับทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เคยอุดมสมบูรณ์ เกิดการสูญเสีย ร่อยหรอลง ส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

และการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติของคนในสังคม ขณะเดียวกันสภาพสังคมก็มีความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ในลักษณะ **“รวยกระจุก จนกระจาย”**

ไม่สามารถบรรเทาปัญหาความยากจนได้ กลายเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศ ซึ่งยากที่จะแก้ไข ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก

อาจกล่าวสรุปได้ว่า “แม้เศรษฐกิจในขณะนั้นจะอยู่ในระดับดี แต่การพัฒนาคมนาคมมีปัญหา และการพัฒนาไม่ยั่งยืน”

แนวคิดการพัฒนาใหม่ แผนฯ ๘ (ปี ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ต่อเนื่องมาถึงแผนฯ ๙ (ปี ๒๕๔๕-๒๕๔๙) จึงได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ โดยหันมายึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาแทนเพราะคนเท่านั้นที่จะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แนวคิดการพัฒนาดังกล่าวจึงเป็นการพัฒนาแบบ**องค์รวมหรือบูรณาการ** ไม่แยกส่วนอีกต่อไป เป็นการพัฒนาทั้งตัวคนและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวคน ทั้งยังเปิดโอกาสให้คนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนจบ คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามตรวจสอบ

แผนฯ ๙

กับแนวคิดพัฒนาใหม่

๘ หลักการจัดทำแผนชาติทุกฉบับ

จะมีการนำเอาผลการพัฒนาในอดีต มาเป็นบทเรียนในการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแผนฉบับต่อไปให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำรายละเอียดของแผนฯ ด้วย

ต้องเริ่มต้น
ที่ฐานราก
ของสังคม

แผนฯ ๙ มาจากประชาชน

😊 การจัดทำแผนฯ ๙ นอกจากจะได้ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนฯ ๘ คือมี **กระบวนการและวิธีการ** ประเมินปัจจัยสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อดูถึงผลกระทบต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป หรือให้ **“รู้เขา รู้เรา”** ด้วยการดึงศักยภาพที่เป็นจุดแข็งมาใช้ประโยชน์และขจัดปัญหาที่เป็นจุดอ่อนของประเทศ

🕒 ขั้นตอนการจัดทำแผนฯ ๙ ได้ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ ๒ ปี เริ่มตั้งแต่การจัดทำกรอบวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ หรือการวาดฝันทิศทางการพัฒนาประเทศที่เราอยากเห็นในอนาคต การจัดทำรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาแต่ละเรื่องในช่วง ๕ ปีของแผนฯ ๙ หลังจากนั้นจึงเสนอขอความเห็นเพิ่มเติมจาก

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ และนำขึ้นทูลเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

๕ กระบวนการจัดทำแผนฯ ๙ ดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้คนไทยทั่วประเทศเข้ามามีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็นที่กว้างขวางกว่าแผนฯ ๘ โดยมีตัวแทนคนไทยทุกสาขาอาชีพทุกระดับ ที่มีจำนวนมากถึง ๒๐,๐๐๐ กว่าคน จาก ๗๖ จังหวัด ๙ ภูมิภาคทั่วประเทศ ที่ได้รวมพลังร่วมกันระดมความคิดเห็นในเวทีระดับต่างๆ กว่า ๑๐๐ เวที เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของสังคมไทย และจัดทำรายละเอียดของแผนฯ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๗๖ ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐทุกระดับ

จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดทำแผนฯ ๙ เป็นตัวอย่างของการวางแผนจากข้างล่างขึ้นข้างบน และเป็นแผนของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน อย่างแท้จริง

แก่นของแผนฯ ๙

ผลการระดมความคิดเห็นของตัวแทนคนไทยทั่วประเทศ ทุกฝ่ายเห็นพ้องร่วมกันให้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัญชาแนวทางในการพัฒนาประเทศพร้อมทั้งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุกด้านที่มุ่งสู่ “คุณภาพ” เพื่อนำมาซึ่ง “การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทยทุกคน” โดยความเห็นดังกล่าวได้เป็นหัวใจสำคัญของแผนฯ และนำไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย ที่ทุกภาคส่วนปรารถนาจะเกิดขึ้น ดังนี้

หัวใจของแผนฯ ๙ ประกอบด้วย

แล้วได้ผล
อย่างไรบ้างครับ

😊 แผนฯ ๙ มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงชีวิตของคนในประเทศ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นเรื่องความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีการสร้างภูมิคุ้มกันและพึ่งตนเองได้

😊 แผนฯ ๙ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่อง โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาต่อเนื่องมาจากแผนฯ ๘ ซึ่งต้องพัฒนาคนควบคู่ไปกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวคนให้ “คิดเป็น ทำเป็น” อาทิ หาวิธีที่จะให้คนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านอื่น ๆ ได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

😊 แผนฯ ๙ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุกด้านที่มุ่งสู่คุณภาพ เพราะการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้สะท้อนอย่างชัดเจนแล้วว่า เป็นการพัฒนาที่เน้นปริมาณ แต่ขาดคุณภาพ ทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย จนนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ และเป็นบทเรียนให้เราต้องหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุกเรื่อง ให้มีคุณภาพมากขึ้น

ครอบครัวหรือชุมชน
อย่างเรา ต้องรู้จักใช้จ่าย
และประหยัดอดออมเงินไว้ใช้
เมื่อจำเป็น และเพื่อ
อนาคตตัวเอง

ธุรกิจเอกชน อย่าง
ผมจะต้องลงทุนอย่างระมัดระวัง
รอบคอบใช้เหตุผลและข้อมูลใน
การตัดสินใจทางธุรกิจ
ทุกเรื่อง

ภาครัฐ ก็ต้องไม่ก่อ
หนี้สาธารณะจนเกินกำลัง
ใช้เงินของประเทศ พิจารณา
โครงการหรือวางแผนนโยบาย
ต่างๆ อย่างมีหลักการและ
โปร่งใส

วิสัยทัศน์ร่วมของคนไทย ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยนั้น ต้องสร้างสังคมที่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้นในระยะยาวราว ๒๐ ปีข้างหน้า ๓ ด้าน ดังนี้

🌱 **สังคมคุณภาพ** เป็นสังคมที่จะก่อให้เกิด **“คนดี ระบบดี”** โดยให้ความสำคัญกับการสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกว่า **“จิตสำนึกสาธารณะ”** พึ่งตนเองได้ ให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมั่นคงมีความเข้มแข็ง และแข่งขันได้ โดยมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมือง การปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรม ในสังคมไทย

☺ **สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้** เป็นสังคมที่จะพัฒนาคนให้ “คิดเป็น ทำเป็น” โดยเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนได้แสดงความคิดและริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล สามารถคิดเป็นทำเป็น เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถลงทุนทางปัญญา รู้จักรักษาและต่อยอดภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

☺ **สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน** เป็นสังคมที่จะทำให้คนมีความ “รู้ รัก สามัคคี” โดยจะต้องดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่ได้ปลูกฝังความคิด ค่านิยมและสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งพาเกื้อกูลกัน การเอื้ออาทรกัน มีความรัก ความสามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม รักภูมิไว้ในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็งทั่วประเทศ

๕ ปีของแผน ๙ ต้องทำเรื่องใด

แผนฯ ๙ ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ หลังวิกฤต ที่เกิดขึ้นเมื่อกลางปี ๒๕๔๐ และ สร้างฐานการพัฒนา ประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ ซึ่งจะทำให้ประเทศของเรามี ภูมิคุ้มกัน และเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงหรือมีเสถียรภาพขึ้น

เรื่องด่วนที่ต้องเร่งทำ ในช่วง ๕ ปีของแผนฯ ๙ ต้องมุ่งแก้ไข เรื่องที่จำเป็นเร่งด่วน ๓ เรื่อง ประกอบด้วย

๑ การแก้ปัญหาความยากจน เพื่อช่วยให้คนยากจนและ คนด้อยโอกาสสามารถพึ่งตนเองได้ เพราะความยากจนเป็นอุปสรรคปัญหาสำคัญที่สุด ในการพัฒนาประเทศ ที่จำเป็นต้องขจัดออกไป

😊 สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก
เพื่อช่วยให้คนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

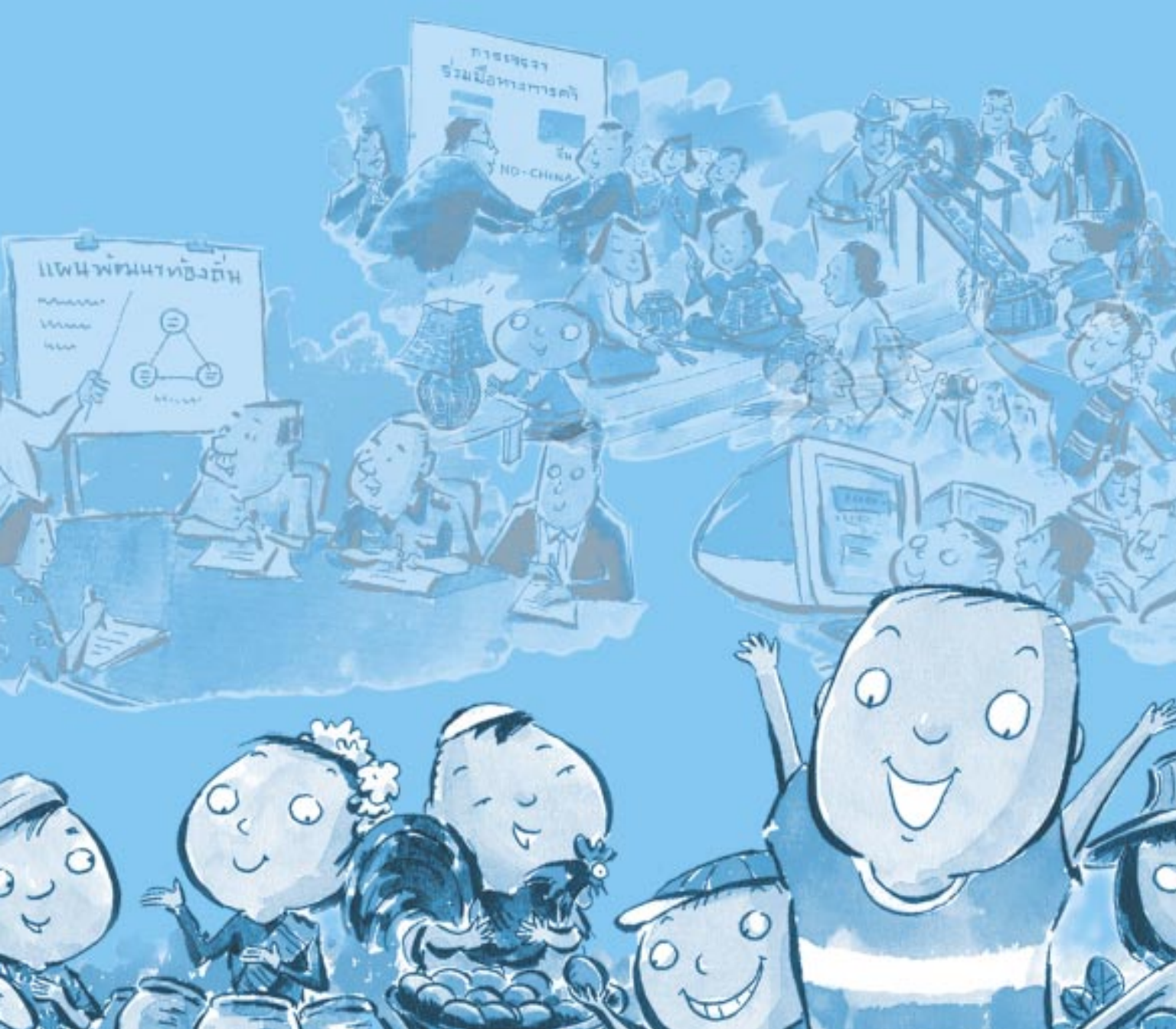
เพราะเศรษฐกิจในระดับฐานราก เป็นปัญหา
ที่คนส่วนใหญ่ของประเทศประสบอยู่
โดยที่ผ่านมามีปัญหา ได้มีการแก้ไข

เฉพาะระยะสั้น ขาดการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีระบบและชัดเจน
รวมทั้งขาดความเชื่อมโยงของการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้าน
แผนงาน แผนเงิน และแผนคน

💰 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อช่วยสร้างรายได้
ของประเทศให้เพิ่มขึ้น เพราะขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อ
เทียบกับประเทศอื่นๆ ได้ลดลงจนน่าเป็นห่วงด้วยมี
ปัจจัยสำคัญหลายด้านที่อ่อนด้อยลง โดยเฉพาะ
ในด้านคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย ความรู้
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของคนไทย
ทักษะฝีมือ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ของ
แรงงานไทย

๗ ยุทธศาสตร์

เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

การดำเนินงานในระยะ ๕ ปีของแผนฯ ๙ ภายใต้แนวคิด และทิศทางของแผนฯ ดังกล่าวข้างต้นแผนฯ ๙ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เป็นภารกิจร่วมกันของคนในชาติ ๓ เรื่องหลัก เพื่อมุ่งขจัดปัญหาความยากจนของคนในประเทศไทยให้ได้ โดยต้อง **สร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง** เพื่อคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความอยู่ดีมีสุข ขณะเดียวกันมีการ**ปรับตัวทางเศรษฐกิจให้สามารถแข่งขันและพึ่งตนเองได้** พร้อมไปกับการฉีกพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคมไทยในการ**ปฏิรูประบบบริหารจัดการที่ดี** ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยทุกระดับ เพื่อนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

การบริหารจัดการที่ดี

การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมไทย นับว่ามีความสำคัญเป็นลำดับสูงสุดในช่วงแผนฯ ๙ ที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยจำเป็นต้องปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศ มีความโปร่งใส ให้มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทยพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ประกอบด้วย ๑ ยุทธศาสตร์ คือ

การบริหารจัดการที่ดี

เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการผลักดันให้ทุกยุทธศาสตร์ของแผนฯ ๙ ขับเคลื่อนไปได้ โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญลำดับสูงกับการปฏิรูปภาครัฐ ให้เป็นองค์กรขนาดเล็กที่มีคุณภาพ มีการปรับระบบประมาณให้คล่องตัว และปรับระบบกฎหมายให้ทันสมัย พร้อมทั้งวางระบบบริหารที่สนับสนุนการกระจายอำนาจให้มีประสิทธิภาพ เช่น มีการจัดสรรภาษีและเงินอุดหนุนจากส่วนกลางให้สอดคล้องกับภารกิจของท้องถิ่น เป็นต้น

ธนาคารของคุณมีการบริหารจัดการที่ดีหรือเปล่า

มีสิคะ ธนาคารของเรามีการบริหารงานที่โปร่งใส เช่น ไม่เคยปล่อยสินเชื่อบริษัทที่ไม่มีหลักประกัน

ขณะเดียวกัน ต้องพัฒนากลไกตรวจสอบถ่วงดุลในสังคม โดยเฉพาะองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ทำงานอย่างโปร่งใส ปรับทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้าราชการการเมือง ให้ยึดการทำงานที่เป็นกลาง ซื่อสัตย์ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม พร้อมทั้งให้สื่อมวลชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ด้วย

สำหรับภาคเอกชน ต้องประกอบธุรกิจให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ส่วนภาคประชาชน ต้องปรับทัศนคติ ค่านิยมในการดำรงชีวิตที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และรู้จักพอประมาณอย่างมีเหตุผล

นอกจากนี้ ยังต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกภาคส่วน ร่วมกันต่อต้าน ป้องกัน และปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทย

แล้วชาวบ้านอย่างเราๆ
ต้องมีการบริหารจัดการที่
ดีในเรื่องไหนบ้างล่ะ:

ก็บริหารจัดการ
เงินกองทุนทั้งหลาย
ที่ตกมาถึงหมู่บ้านเรา
นี่ไง

ตัวอย่างการบริหารจัดการที่โปร่งใส

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา เป็นช่วงที่ประเทศไทย ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง คนจนได้รับความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า รัฐบาลจึงได้ให้เงินช่วยเหลือจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเงินโครงการ มียาชาวา เงินกองทุนหมู่บ้าน หรือเงินจากโครงการลงทุน เพื่อสังคม แม้ว่าเม็ดเงินที่ลงไปสู่ชุมชนมีไม่มากนักก็ตาม แต่การบริหารจัดการการเงินอย่างโปร่งใส ไม่มีข้อติฉิน นินทานั้น เป็นสิ่งที่ทำลายสำหรับชุมชนต่างๆ มาก

ชาวบ้านที่ได้รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนในหลายพื้นที่และเป็นเครือข่ายกันได้จัดเวทีระดมความคิด เพื่อหารูปแบบการตรวจสอบกันเองขึ้นมา โดยอาศัยประสบการณ์จากที่แต่ละองค์กรชุมชนเคยมีในการบริหารจัดการการเงินของกลุ่มมาแล้ว อาทิ กลุ่มออมทรัพย์ จนได้ข้อสรุปของการบริหารจัดการที่โปร่งใสว่า จะต้องมีการติดตามตรวจสอบใน 2 เรื่องคือ

เรื่องที่หนึ่ง การติดตามพัฒนาตรวจสอบระบบบัญชี การเงิน การหมุนเวียนของเงิน รายรับ รายจ่ายผู้ที่เกี่ยวข้อง เงินคงเหลือและหลักฐานของผู้รับประโยชน์

เรื่องที่สอง การติดตามพัฒนาและตรวจสอบเชิงกระบวนการโดยติดตามการทำงานของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การกระจายอำนาจ การรับเงินของผู้ได้รับประโยชน์

ซึ่งวิธีการตรวจสอบกันเองเช่นนี้ เป็นการเรียนรู้เรื่องการตรวจสอบซึ่งกันและกัน จึงเกิดความโปร่งใสและนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี ทั้งยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันฉันท์พี่น้องระหว่างเครือข่ายต่างๆ อีกด้วย

การสร้างรากฐานของสังคม ให้เข้มแข็ง

เนื่องจากการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา คนไทยจำนวนมากยังขาดภูมิคุ้มกันและไม่สามารถปรับตัวได้ทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกได้ อีกทั้งเกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นระหว่างกลุ่มคนระดับต่างๆ และระหว่างพื้นที่เมืองกับชนบท แผนฯ ๙ จึงมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพคนไทย พร้อมไปกับสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน และสังคม

ขณะเดียวกันจะจัดการดูแลสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวคน ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาเมือง และชุมชนให้น่าอยู่ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ใน ๓ ยุทธศาสตร์ คือ

พัฒนาคุณภาพคนและสังคม

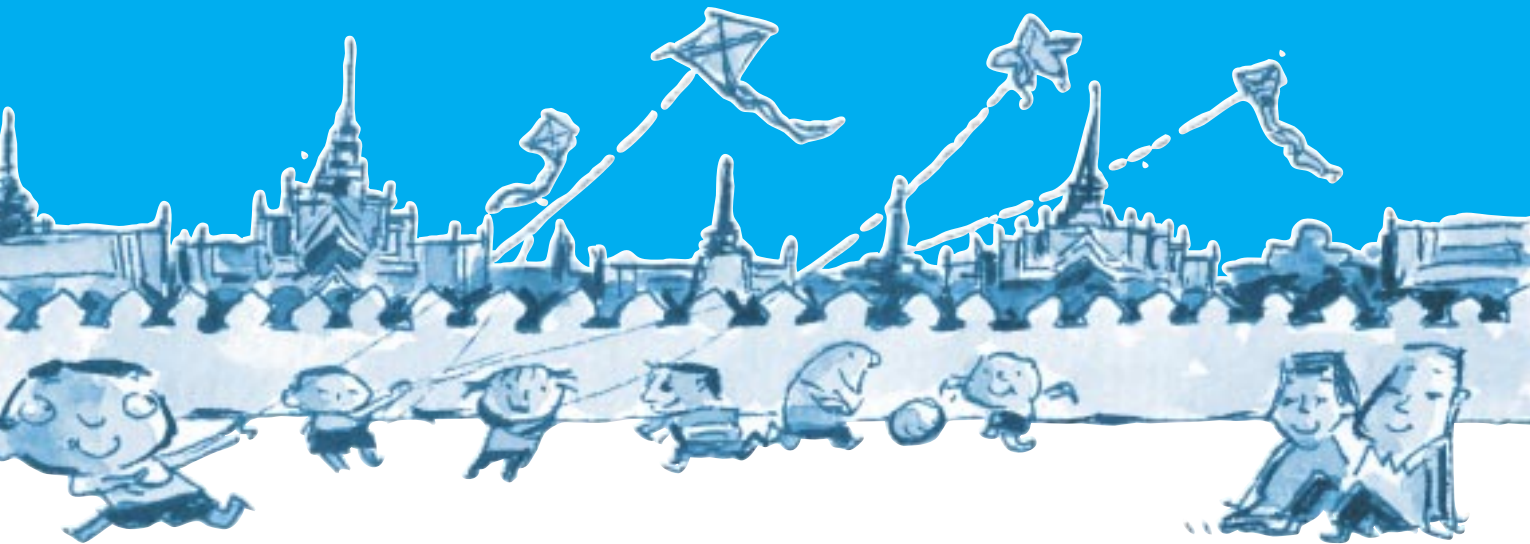
ในการวางรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง จะต้องเริ่มต้นพัฒนาที่ “คน” ให้
เพียบพร้อมก่อน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความรู้ความสามารถ

โดยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรมและรู้เท่าทัน
การเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้อง**ปฏิรูปการศึกษา**ให้คนคิดเอง ทำเอง และเกิดการเรียนรู้อย่าง
ต่อเนื่องตลอดชีวิต คนที่อยู่ในวัยทำงานก็ต้องได้รับการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน
อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมพร้อมปรับตัวได้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

ขณะเดียวกันยังต้อง**ปฏิรูปสุขภาพ**ให้คนไทยมีพฤติกรรม
สุขภาพที่ดี ลดละเลิกพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพ
เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และเห็นความสำคัญ
ของการดูแลและป้องกันสุขภาพของตนเองมากขึ้น

ต้องสร้างคน
ตั้งแต่พื้นฐาน

สำหรับคนที่ด้อยโอกาสทางสังคม ทั้งกลุ่มผู้ว่างงาน ตกงาน กลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อย กลุ่มคนจนและผู้ด้อยโอกาส ควรได้รับการคุ้มครองทางสังคม โดยต้องสร้างงานให้คนมีงาน ทำอย่างทั่วถึง มีการขยายระบบประกันสังคมและคุ้มครอง แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ คนไทยมีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด จะ ต้องป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนในสังคมไทย นับตั้งแต่ **ครอบครัว วัด โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชน** สามารถ มีบทบาทที่จะร่วมกันพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพตาม แนวทางนี้ได้

การพัฒนาที่งัดเงินนั้น
ต้องมีความเหมาะสม เชื่อมโยง
และเกื้อหนุนกัน

คิดฮอดบ้าน
หลวง...ได้

พัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน

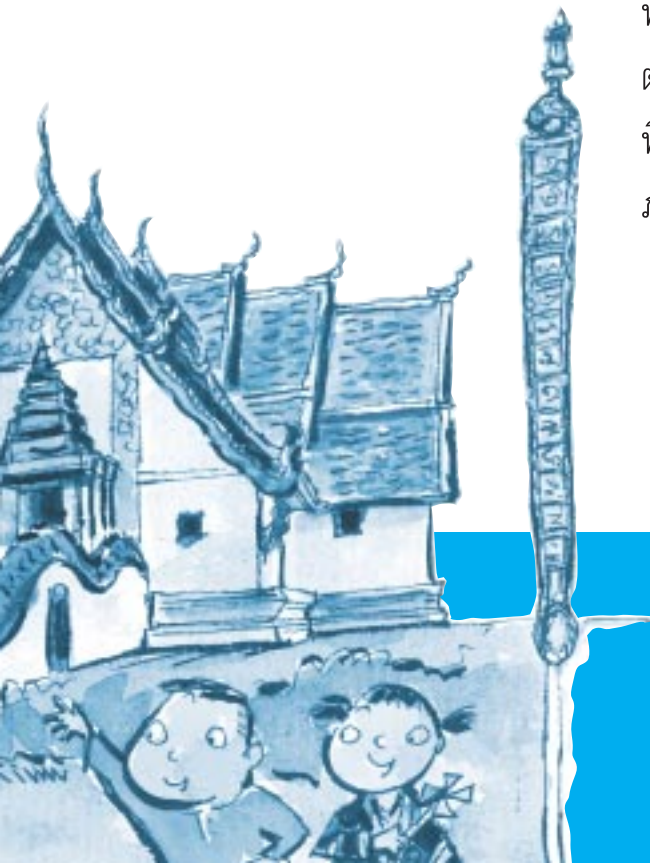
แนวทางในการวางรากฐานของสังคมให้เข้มแข็งอีกประการหนึ่ง
ก็คือ การกระจายโอกาสการพัฒนาที่เท่าเทียมกันทั้งในชนบทและเมือง
ซึ่งต้องอาศัย **“ทุนทางสังคม”** อันได้แก่ **ความเข้มแข็งของชุมชน**
ที่มีอยู่แล้วในทุกชุมชนของสังคมไทย
เป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิด
ความเชื่อมโยงของ
การพัฒนาด้านอื่นๆ

ในช่วงแผนฯ ๙ จะต้องมีการ
เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น
ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
ให้เข้มแข็ง โดยนำภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น
มาพัฒนาต่อยอด เพื่อสร้างเอกลักษณ์เฉพาะ
และสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าในท้องถิ่น
อันนำมาซึ่งการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น
และการมีงานทำของคนในชุมชน
มีการพัฒนาสภาวะแวดล้อมชุมชนให้น่าอยู่
เมืองน่าอยู่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข
นำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจน
ทั้งในชนบทและเมืองได้

ขณะเดียวกัน จะต้องนำข้อได้เปรียบ อันได้แก่ ศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของแต่ละพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว มาสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและ เมืองอย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อกระจายการ จ้างงานและสร้างความมั่งคั่งให้คนในพื้นที่ เช่น การ พัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออก การอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมล้านนาใน พื้นที่ภาคเหนือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ภาคใต้ เป็นต้น

จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผลการพัฒนาประเทศในระยะเวลากว่า ๔ ทศวรรษ ที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่ามีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติไปในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างขาดความระมัดระวังและไม่ประหยัด ส่งผลให้ทรัพยากรย่อยห่อและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว นำไปสู่ปัญหาการขัดแย้งแย่งชิงทรัพยากรและปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษซึ่งได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ

แผนฯ ๙ จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรควบคู่กับการอนุรักษ์ฟื้นฟูได้อย่างสมดุล โดยต้องสร้างชุมชน ท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ป่า จัดการทรัพยากรดินที่เสื่อมโทรม ฟื้นฟูชายฝั่งทะเล และใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างเหมาะสม โดยจำเป็นต้องปรับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สิทธิชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรมากขึ้น

ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน และแหล่งท่องเที่ยว ให้เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจชุมชน โดยนำผังเมืองมาเป็นกลไกจัดการสภาพแวดล้อมชุมชนและเมือง ให้เกิดความเป็นระเบียบ น่าอยู่ น่ามาเยี่ยมเยือนมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหามลพิษ ที่ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน โดยมีระบบจัดการของเสียที่ชุมชนยอมรับ มีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมมลพิษอย่างเข้มงวด จริงจัง รวมทั้งส่งเสริมให้มีเทคโนโลยีสะอาดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างความเข้มแข็งของชุมชนฐานราก
มีอยู่มากมาย เช่น ชาวบ้านที่หาดไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
รวมตัวกันอนุรักษ์เต่ามะเฟืองที่กำลังจะสูญพันธุ์ โดยตั้งเป็น
กลุ่มอาสาสมัครดูแลแม่เต่าขณะที่มันขึ้นมาวางไข่ โดยปักรั้ว
และตาข่ายเป็นแปลงเพาะฟัก คอยเฝ้าตรวจดูแลตลอดเวลากลางวัน
กลางคืนตลอดฤดูวางไข่ ทำให้มีความหวังที่จะเห็นเต่ามะเฟือง
แพร่พันธุ์มากขึ้นในอนาคต

ที่ตำบลบางขุนไทร ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดหอยแครงธรรมชาติของอำเภอบ้านแหลม จังหวัด
เพชรบุรี ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทย แต่ภายหลังจากคนต่างถิ่นเข้าไปเก็บหอยแครงด้วยวิธีที่
ผิดกฎหมายมากขึ้น อาทิ นำเรือยนต์มาคราดหอย ก็ส่งผลให้ระบบนิเวศถูกทำลาย หอยได้ดินตายและ
เน่าทับถม ขณะเดียวกันหอยที่จะเกิดใหม่มีน้อยลงเรื่อย ๆ ชาวบ้านจึงต้องจัดตั้ง**กลุ่มอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล** ขึ้นในปี ๒๕๓๖ และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์ พร้อมกำหนดกติกา
ต่าง ๆ ขึ้นมา หลังจากดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง ทางอำเภอบ้านแหลมได้ยื่นมือมาช่วยให้เกิดเป็นกลุ่ม
อย่างเป็นทางการ ส่งผลให้การมีส่วนร่วมมีพลังเพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นการช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแจ้ง
เบาะแส และนำผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายมาลงโทษตามพระราชบัญญัติประมงได้ในที่สุด
ทรัพยากรธรรมชาติก็ค่อย ๆ ฟื้นคืนมา ทำให้ **“บางขุนไทร”** กลับมาเป็นแหล่งหอยแครง
ที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศไทย และสร้างรายได้ให้ชาวบ้านที่สูงขึ้นอีกครั้ง

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ สู่สมดุลและยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลก ที่สลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตและค่านิยม ของคนไทยอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีข้อจำกัดในการสร้างความมั่งคั่งในระยะยาว อีกทั้งพื้นฐานการศึกษาของคนไทยและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังอ่อนแอ ต้องพึ่งพาต่างประเทศสูง

แผนฯ ๙ จึงมุ่งบริหารเศรษฐกิจของประเทศให้ขยายตัวอย่างมั่นคง สามารถแข่งขัน และพึ่งตนเองได้ บนพื้นฐานความเข้มแข็งของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีแนวทางการดำเนินการใน ๓ ยุทธศาสตร์ คือ

บริหารเศรษฐกิจของประเทศ

ในช่วง ๕ ปีของแผนฯ ๙ จำเป็นต้อง
ฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้มีความแข็งแกร่ง
มั่นคงสามารถขยายตัวต่อเนื่องอย่างมีคุณภาพ
และมีเสถียรภาพได้ในระยะยาว

เป็นตลาดทุน
ที่น่าลงทุน
ของชาวต่างชาติ

โดยต้องให้ความสำคัญกับการ**พัฒนาด้านการเงิน**
ให้เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกัน มีการกำกับดูแลเงินทุนและสร้าง
ความต่อเนื่องของการแก้ปัญหาภาคการเงิน รวมทั้งเพิ่ม
บทบาทของตลาดทุนให้เป็นทางเลือกของแหล่งระดมทุน
ของประเทศ และขยายบทบาทสถาบันการเงินของรัฐให้
เกื้อหนุนธุรกิจรายย่อยและเศรษฐกิจชุมชนให้มากขึ้น

การตกลงทำการค้าระหว่าง
ประเทศต้องเท่าเทียมและเท่า
กันเพื่อประโยชน์ของชาติ

ขณะเดียวกันต้องสร้างความมั่นคงของฐานะ
การคลัง มีการควบคุมการก่อกวนสาธารณะไม่ให้
เป็นภาระเพิ่มขึ้น ปรับระบบงบประมาณและการ
จัดการรายได้ พร้อมทั้งจัดเก็บภาษีที่สร้างความเป็น
ธรรมให้กับสังคม

นอกจากนี้ ยังต้องเตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจ
ภายในประเทศ ให้รู้เท่าทันและมีภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีการเจรจาการค้าที่
เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ

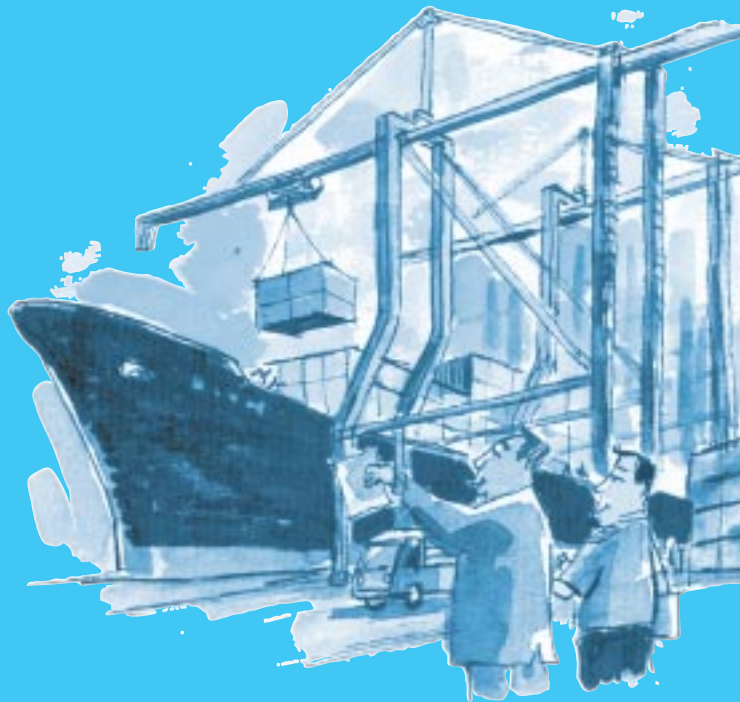

เพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขันของประเทศ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจัยด้านศักยภาพของคน ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความสามารถด้านการบริหารจัดการ และบริการโครงสร้างพื้นฐาน มีคุณภาพไม่ดีพอ

การปรับตัวของเศรษฐกิจให้เติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในช่วงแผนฯ ๙ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของภาคการผลิตและการค้าของประเทศให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทุกขั้นตอนของการผลิต โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

มีการขยายการลงทุนร่วมกับ **ประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาคเอเชีย** โดยพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย เช่น ศูนย์กลางการบินและขนส่งในภูมิภาค ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างรู้เท่าทัน

นอกจากนี้ยังต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทุกขั้นตอนของการผลิต โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ

ขณะเดียวกันต้องพัฒนารัฐกิจชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นให้มีคุณภาพ มีการส่งเสริมการออกแบบการค้นคว้าวิจัยด้านอาหารในเชิงอุตสาหกรรม สามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม ตลอดจนธุรกิจขนาดใหญ่ ได้ เพื่อการสร้างงาน และเพิ่มรายได้ให้ประเทศ

พัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แผนฯ ๙ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและวางรากฐานการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีพื้นฐานความคิดด้านวิทยาศาสตร์ที่แข็งแกร่ง สามารถคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีได้ในอนาคต

ประเทศเรามีจุดแข็ง เรื่องการเกษตร
จึงต้องส่งเสริมการวิจัยค้นคว้า
เรื่องอุตสาหกรรม “อาหาร” เพื่อ
แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร เช่น
อาหารกระป๋อง ไวน์ผลไม้ต่างๆ

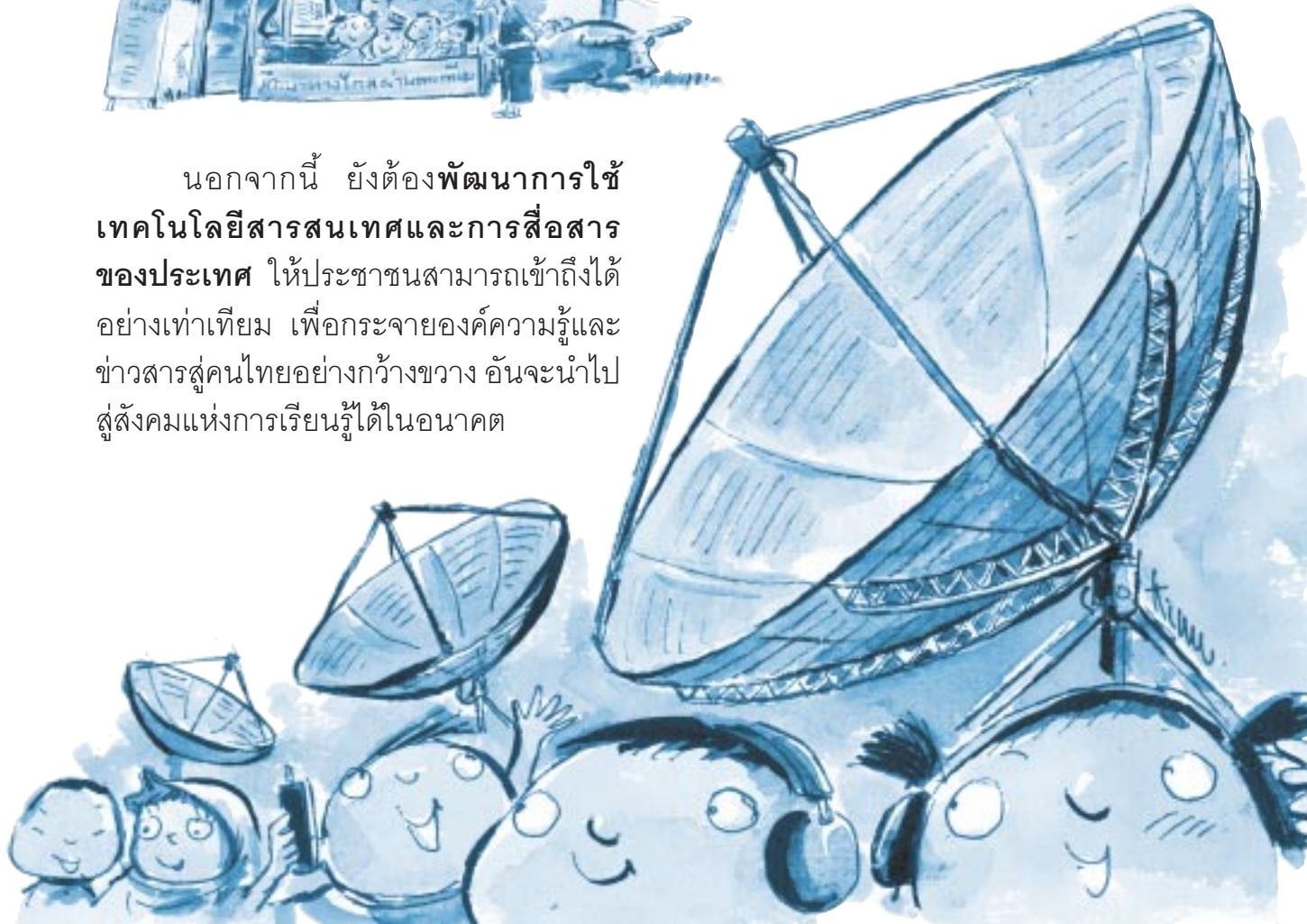

ขณะเดียวกัน ต้องส่งเสริมการ
ประยุกต์ใช้และนำเทคโนโลยีที่มีอยู่
มาพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าที่เป็น
เอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นอย่าง
สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้คนใน
ท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของประเทศ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้
อย่างเท่าเทียม เพื่อกระจายองค์ความรู้และ
ข่าวสารสู่คนไทยอย่างกว้างขวาง อันจะนำไป
สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้ในอนาคต

“สบู่เปลือกมังคุด” ตัวอย่างของภูมิปัญญา

ที่แข่งขันได้ ของหมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์มังคุดชั้นดี โดยที่มีเปลือกมังคุดที่ต้องถูกทิ้งไปในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงต้องการนำเปลือกมังคุด มาเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้ชาวบ้าน ด้วยการคิดค้นทำ “สบู่เปลือกมังคุด” โดยพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ผสมผสานกับองค์ความรู้ใหม่ๆ จนเป็นผลสำเร็จ

คนเฒ่าคนแก่สมัยก่อน มักใช้เปลือกมังคุดตากแห้งมาฝนให้เป็นผง กินแก้ท้องเสีย บิด หรือใช้บ้วนปาก แต่ชาวบ้านคีรีวงค้นพบความรู้เพิ่มเติมว่า ในเปลือกมังคุดมีสาร “แทนนิน” ซึ่งมีคุณสมบัติในการห้ามเลือด แก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อนได้ จึงจุดประกายให้มีการนำเปลือกมังคุดมาทำสบู่สำหรับดับกลิ่นตัว รักษาโรคผิวหนังและแผลอักเสบ

เดิมทีตลาดหลักของสบู่เปลือกมังคุดอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่วันนี้กำลังขยายตลาดก้าวไกลไปถึงต่างประเทศแล้ว โดยเริ่มกระจายสินค้าไปขายที่ออสเตรเลีย และที่ซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา ผ่านทางตัวแทนขาย ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

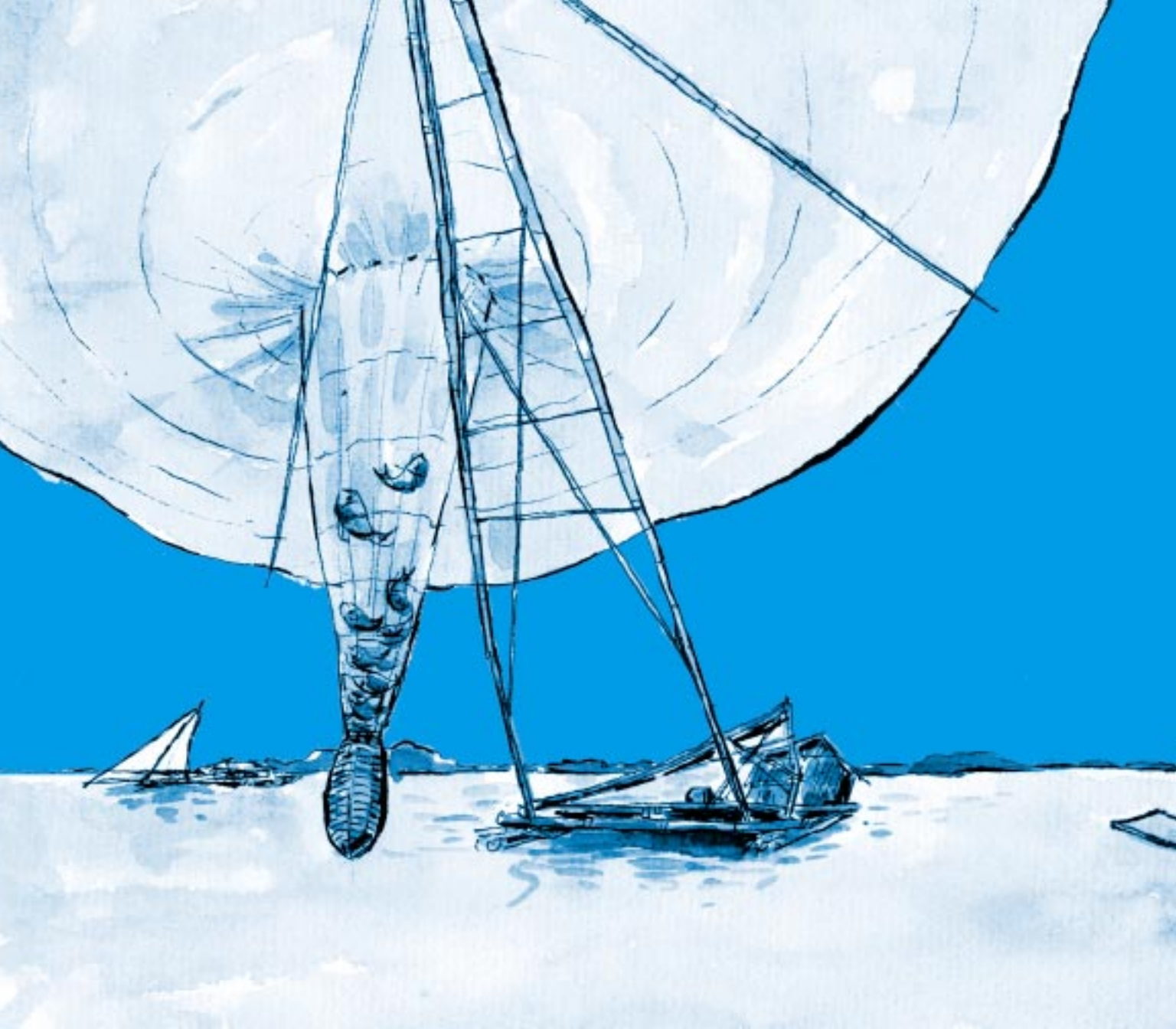

เฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้านของไทยจาก
นักออกแบบและผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่ง กำลังเป็นที่
นิยมในตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกา ส่วนหนึ่งเป็น
เพราะกระแสนิยม “วัฒนธรรมตะวันออก” อีกส่วนหนึ่ง
คือคุณภาพและรูปแบบของตัวสินค้า ภูมิใจผู้บริโภคชาว
ต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง

ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านเหล่านี้
มีทั้งที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากภูมิปัญญาดั้งเดิม หรือวิจัย
ออกแบบใหม่จากวัสดุพื้นบ้านธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ที่
ทำจากหวายหรือไม้ไผ่ ที่ได้แรงบันดาลใจจากไซดักปลา
ของชาวบ้านแจกันปักดอกไม้ทำจากกะลา กรอบรูป
และเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ โซฟาที่ทำจากปอกระเจา และ
ผักตบชวาผสมสานกับวัสดุสมัยใหม่ เช่น สเตนเลส

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
โลกนั้นจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการวิจัย
ออกแบบสร้างแนวคิดใหม่ๆ บวกกับฝีมือความ
ชำนาญของชาวบ้าน ก็จะได้สินค้าที่ภูมิใจ
ผู้บริโภคมากที่สุด

นำแผนฯ ๙

ไปใช้อย่างไรให้ได้ผล

การนำแผนชาติไปแปลงสู่การปฏิบัติในระยะที่ผ่านมา มักเป็นไปในลักษณะที่แยกส่วน คือ ต่างหน่วยต่างคิด ต่างหน่วยต่างทำ ยึดตามหน้าที่ของหน่วยงานเป็นหลัก จึงทำให้ขาดพลัง ขาดความเข้มแข็ง ขาดความเชื่อมโยงของการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนได้อย่างเต็มที่

ในช่วงแผนฯ ๙ จึงต้องดำเนินการให้เกิดการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยจำเป็นต้องสร้างพลังสังคมในทางบวกให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด ทศนคติ และค่านิยมของคนไทยโดยมีแนวทางดำเนินงานตามลำดับความสำคัญดังนี้

ต้องเริ่มจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจในแผนฯ ๙

หัวใจสำคัญที่จะทำให้แผนฯ ๙ บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จะต้องผลักดันให้คนไทยปรับเปลี่ยนวิถีคิด วิถีทำงานใหม่ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ ก็เพื่อให้คนไทยคิดเป็น ทำเป็น พึ่งตนเองได้มากขึ้น มีจิตสำนึกที่ดี รู้ รัก สามัคคี รู้หน้าที่ และมีความรับผิดชอบ

โดยจะต้องสร้างพลังร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม ให้ปรับวิธีการคิดจากแบบแยกส่วน มาคิดให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ขณะเดียวกันปรับวิธีการทำงานจากต่างคนต่างทำ มายึดภารกิจร่วมกันเป็นแบบองค์รวมและบูรณาการ

พร้อมกันนี้จะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ขณะเดียวกันต้องสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ทุกภาคส่วน เกิดความเข้าใจ ตระหนัก รู้ และรับเอาแนวทางของแผนฯ ๙ ไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

จัดทำแผนระดับต่างๆ ที่เชื่อมโยง และสอดคล้องกับแผนฯ ๙

การนำแผนฯ ๙ ไปใช้ให้ได้ผล จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนปฏิบัติในระดับต่างๆ ทั้งแผนของภาครัฐในระดับกระทรวง ทบวง กรม ไปจนถึงแผนท้องถิ่น แผนชุมชน และแผนของภาคธุรกิจเอกชน ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนฯ ๙ เพื่อประโยชน์ ดังนี้

ภาครัฐ อาจจำเป็นต้องจัดทำแผนปฏิบัติหลายระดับ ให้มีความเชื่อมโยงกับแผนฯ ๙ นับตั้งแต่ การจัดทำแผนแม่บทหรือแผนหลัก ที่มีลักษณะเป็นแผนเฉพาะเรื่อง ซึ่งต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงาน อย่างเป็นบูรณาการ เช่น แผนแม่บทป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระดับกระทรวง ทบวง กรม และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ เช่น แผนจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ซึ่งแต่ละแผนดังกล่าว นอกจากจะเป็นแนวทางที่ช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรภาครัฐเกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว ยังทำให้รู้ทิศทางการลงทุนของภาครัฐ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนด้วย

ภาคประชาชน หมายถึง คนทั่วไป ครอบคลุม **ชุมชน**

องค์กรชุมชน ทั้งที่อยู่ในชนบทและเมือง ซึ่งนอกจากจะนำแผนฯ ๙ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนแล้ว ยังมีบทบาทร่วมกันในการจัดทำ**แผนชุมชน**ให้มีความเชื่อมโยงกับแผนฯ ๙

และแผนปฏิบัติทุกระดับของภาครัฐด้วย เพราะถือว่าเป็น

แผนที่สามารถสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ที่อยู่ในพื้นที่ได้ ขณะเดียวกันแผนชุมชนนี้ จะช่วยให้**ภาครัฐ**สามารถนำไปบูรณาการกับแผนปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานได้ ไม่ว่าจะเป็นแผนท้องถิ่น แผนอำเภอและแผนจังหวัด

ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ

เพื่อสนับสนุนชุมชนได้อย่างตรงจุดและคุ้มค่าที่สุด

ในทำนองเดียวกัน**ภาคเอกชน**ก็สามารถนำแผน

ชุมชนมาเชื่อมกับแผนขององค์กรธุรกิจ

โดยอาจเข้ามาเชื่อมโยงในรูปของธุรกิจชุมชน

ซึ่งจะทำให้เกิดการพึ่งพากันในสังคมต่อไปได้

ภาคเอกชน ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบการธุรกิจในภาคการผลิตทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดกลาง ธุรกิจขนาดย่อม และธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งหากจะทำแผนองค์กรให้เชื่อมโยงกับแผนฯ ๙ ก็สามารถทำได้ เช่น **แนวทางหนึ่งของแผนฯ ๙ ได้ระบุไว้ว่า ไทยจะเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก โดยแผนแม่บทของภาครัฐได้กำหนดนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ด้วยมาตรการด้านภาษี การเงิน กฎระเบียบการส่งออกที่เอื้อประโยชน์ต่อการผลิตเพื่อการแปรรูปสินค้าเกษตรทุกระดับ โดยเฉพาะการแปรรูปอาหาร ผู้ประกอบการจึงสามารถนำแนวทางดังกล่าว ไปวางแผนการผลิต การตลาดขององค์กรได้อย่างถูกต้อง โดยมีช่องทางที่จะนำเชื่อมต่อกับภาคประชาชน ที่ทำธุรกิจชุมชนทางด้านการเกษตรได้ด้วย ก็เท่ากับเป็นการสร้างโอกาสให้องค์กรธุรกิจนั้น ดำเนินธุรกิจให้มีรายได้เพิ่มขึ้น**

ปรับบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วม สนับสนุนการนำแผนฯ ๙ ไปปฏิบัติ

ทุกภาคส่วนในสังคมสามารถมีบทบาทร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนฯ ๙ ไปสู่การปฏิบัติ เช่น **ภาครัฐ** มีบทบาทเป็นผู้ประสาน สนับสนุน ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกให้เกิดการจัดทำแผนปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ของภาครัฐ **ภาคเอกชนจากองค์กรพัฒนาชุมชน** สามารถเข้ามาช่วยเหลือด้านเทคนิค วิธีการ ในการระดมความคิดของชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าประสงค์ และเป็นไปตามความต้องการของคนในชุมชนท้องถิ่นได้ **อย่างตรงจุด** ครูอาจารย์จากสถาบันการศึกษาต่างๆ ก็สามารถนำความรู้ทางวิชาการมาช่วยวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งช่วยวางระบบข้อมูลฐานความรู้ ช่วยสร้างตัวชี้วัดต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละชุมชนท้องถิ่น เพื่อการติดตามประเมินผลได้อย่างถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น **นักธุรกิจ ภาคเอกชน อาจเข้ามาช่วยแนะนำ** **การจัดทำโครงการต่างๆ ที่มีความเป็นไปได้ในเชิงธุรกิจ** **สื่อท้องถิ่น** อาทิ วิทยุชุมชน ก็สามารถเข้ามาช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้

ในภาครัฐมีจำเป็นต้อง**ปรับบทบาทภาครัฐส่วนกลาง** ได้แก่ สภาพัฒนา
สำนักงบประมาณ และสำนักงานก.พ. ในการบูรณาการ **“แผนงาน แผนเงิน
แผนคน”** ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติ
ตั้งแต่ระดับกระทรวง ทบวง กรม ลงไปจนถึงจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น มี
กรอบแนวทางในการวางแผนที่สอดคล้องกันทุกระดับ

ส่วนหน่วยงานปฏิบัติ ที่อยู่ในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ก็จำเป็นต้อง
ปรับบทบาทตามไปด้วย ขณะนี้ได้มีการ**ปรับปรุงระบบการวางแผนพัฒนาจังหวัด
แนวใหม่** ให้มีความสอดคล้องกับภารกิจของภาครัฐที่ต้องต่างโอนให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น แผนพัฒนาจังหวัดจึงตกเป็นเครื่องมือสำคัญใน**การบริหารการ
พัฒนาและการบูรณาการการทำงาน** ของทุกหน่วยงานที่อยู่ภายในจังหวัดได้แบบ
เบ็ดเสร็จ มีการบูรณาการแผนงาน โครงการต่างๆ ที่มีอยู่ภายในจังหวัด
พร้อมให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ผลที่จะเกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนบทบาทและกลไกของหน่วยงานกลาง
และหน่วยงานปฏิบัติที่ดีจะเกิดความชัดเจนในกรอบทิศทางการดำเนินงาน
ของส่วนราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะ**ทำให้ทั้ง
งาน เงิน และคน** สามารถลงไปในแต่ละพื้นที่ได้พร้อมๆ กัน เกิดการบูรณาการ
ระหว่างหน่วยงาน ช่วยลดความซ้ำซ้อน ประหยัดทรัพยากรและงบประมาณ
ไปได้มาก

พัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล

เพื่อประโยชน์ในการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนฯ ๙ และสามารถนำไปปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาได้ทันต่อสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องสร้างดัชนีชี้วัดการพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ในระยะที่ผ่านมา สภาพัฒน์ ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของคนไทยขึ้น ซึ่งมีองค์ประกอบ ๗ ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ โดยได้ใช้ประเมินผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ซึ่งได้รับการยอมรับจากสาธารณชนอย่างกว้างขวาง ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาดัชนีชี้วัดอื่นๆ ให้ใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลและโครงข่ายข้อมูลข่าวสาร ในทุกระดับให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนระดับต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น

การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

สร้างความรู้ ความเข้าใจในแผนฯ๙ ปรับวิธีคิด
วิธีการทำงานใหม่ สร้างสภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม

บริหารยุทธศาสตร์ อย่างเป็นองค์รวม

จัดทำแผนปฏิบัติ

แผนเฉพาะเรื่อง

แผนปฏิบัติการ
กระทรวง/กรม

แผนท้องถิ่น
แผนชุมชน

ติดตามประเมินผล

พัฒนา
ฐานข้อมูล

ปรับแผน

สร้าง
ตัวชี้วัด

ดำเนินการ

ปรับปรุงกลไก / บทบาท สร้างการมีส่วนร่วม

รัฐ

เอกชน

องค์กรพัฒนา
เอกชน (NGOs)

สถาบัน
ศึกษา

สื่อ
มวลชน

ประชาชน

“ชุมชนไม่เรียง” ...ตัวอย่างการจัดทำแผนชุมชนที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนฯ ๙ “ชุมชนไม่เรียง” เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สามารถวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาในอดีต และเรียนรู้จากประสบการณ์ปัจจุบัน เพื่อปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกจนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

วิสัยทัศน์ชุมชนไม่เรียง : “ประชากรอยู่ดีกินดี มีคุณธรรม มีคุณภาพพร้อมดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นชนบทสังคมนิยมเกษตร องค์กรชุมชนเข้มแข็ง เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีอาชีพมั่นคง เกษตรกรรมยั่งยืน ภายใต้เศรษฐกิจพอเพียง และสิ่งแวดล้อมสมดุล” วิสัยทัศน์นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับรูปแบบของ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ที่เป็นวิสัยทัศน์ของแผนฯ ๙ ทั้งในด้านสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ภารกิจชุมชนไม่เรียง ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว นั้น มีอยู่ ๕ ด้าน คือ ๑) พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ในระดับการกินดีอยู่ดี มีความสุข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒) พัฒนาด้านสุขภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ให้มีความสามารถในการป้องกันรักษาตนเอง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ๓) พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ให้เทียบเท่ากับชุมชนเมือง ๔) พัฒนาอาชีพให้มั่นคง เกษตรกรรมยั่งยืน ภายใต้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้คนในชุมชนพอมีพอกิน มีการรวมกลุ่ม และทำธุรกิจค้าขายที่ไม่เกินตัว ลดการพึ่งพาจากภายนอก ต่อยอดภูมิปัญญา ๕) เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้รอบด้านต่อเนื่องตลอดไป เพื่อให้ตามเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในด้านการพัฒนาอาชีพ กฎหมาย สังคม และการเมือง

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้กำหนดจากภารกิจดังกล่าว โดยจัดแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ ๑) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทางวิชาการ การจัดเก็บข้อมูล มีการ

ทดลองและปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ๒) ยุทธศาสตร์การพึ่งตนเอง ได้กำหนดจากข้อมูล ที่รวบรวมได้จากครัวเรือน จากกิจกรรมทดลองต่าง ๆ ตามแผนชุมชน ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากร การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากร ซึ่งจะต้องพัฒนาคุณภาพของคนและผลผลิตของชุมชนอนุรักษ์ ปั่นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง วางระบบการจัดการทุนที่เป็นตัวเงิน ทุนทางสังคม ทุนความรู้ภูมิปัญญาของชุมชน ๔) ยุทธศาสตร์การดูแลสุขภาพ และการพัฒนาจิตใจ โดยเน้นให้มีการ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับความรู้สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม ๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประสิทธิภาพขององค์กร โดยเน้นให้กลุ่มต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างกัน

แผนงาน โครงการ ได้มีการแปลงวิสัยทัศน์ ภารกิจ ยุทธศาสตร์ มากำหนดเป็นแผนงาน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ไว้มากมาย พร้อมระบุองค์ที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้แผนชุมชนที่วาง ไว้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มี ๒ โครงการ คือ โครงการ แปรรูปข้าว โดยมีกลุ่มแปรรูปข้าวเป็นผู้ผลิตเส้นขนมจีน มีโรงสีข้าว และโครงการผลิตของใช้ทดแทน การนำเข้านั้น มีหลายกลุ่มร่วมทำกิจกรรมหลายอย่าง อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุจะผลิตแชมพู กลุ่มเลี้ยงสัตว์จะผลิตอาหารสัตว์ แผนพัฒนาสุขภาพ จะทำโครงการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรเพื่อสุขภาพ โดยกลุ่มแพทย์แผนไทย สถานีอนามัย จะทำกิจกรรมหลายอย่าง เช่น นวดแผนไทย-อบ-ประคบ ส่งเสริมการปลูกสมุนไพร ผลิตยาสมุนไพร เป็นต้น

แผนภูมิสรุปแผนฯ ๙

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เป็นปรัชญานำทาง

๓ สังคมที่พึงประสงค์

สังคม
คุณภาพ

สังคม
แห่งภูมิปัญญา
การเรียนรู้

สังคม
สมานฉันท์
เอื้ออาทร

๔ วัตถุประสงค์หลัก

ฟื้นฟูเศรษฐกิจ
ให้มีเสถียรภาพ
มั่นคง

วางรากฐาน
การพัฒนา
ประเทศให้
เข้มแข็ง

การบริหาร
จัดการที่ดี
ในทุกระดับ

แก้ไขปัญหา
ความยากจน

๓ กลุ่ม ๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

บริหาร
จัดการที่ดี

คน
สังคม

ชนบท
เมือง

ทรัพยากร
สิ่งแวดล้อม

บริหาร
เศรษฐกิจ
ส่วนรวม

เพิ่มสมรรถนะ
ขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน

ความ
เข้มแข็ง
วธ

← การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ →